

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA BẢO TÀNG

PHAN THỊ HIỀN

SƯU TẬP TÀI LIỆU, HIỆN VẬT

**"CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VỚI ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU TOÀN
QUỐC LẦN THỨ III CỦA ĐẢNG LAO ĐỘNG VIỆT NAM"**

(9/1960)

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP
NGÀNH BẢO TÀNG

NGƯỜI HƯỚNG DẪN: THS. HOÀNG THANH MAI

HÀ NỘI - 2010

MỤC LỤC

LỜI CẢM ƠN	
MỞ ĐẦU	2
1.Lý do chọn đề tài.....	2
2.Mục đích nghiên cứu.	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.	3
4. Tình hình nghiên cứu.	3
5. Phương pháp nghiên cứu.	4
6. Đóng góp của khóa luận.....	4
7. Bố cục của khóa luận.....	5
CHƯƠNG 1. BẢO TÀNG HỒ CHÍ MINH VỚI HOẠT ĐỘNG XÂY DỰNG SƯU TẬP HIỆN VẬT BẢO TÀNG.....	6
1.1 Sưu tập hiện vật bảo tàng – khái niệm, tiêu chí, nguyên tắc xây dựng sưu tập.....	6
1.1.1. <i>Khái niệm hiện vật bảo tàng và sưu tập hiện vật bảo tàng.</i>	6
1.1.2. <i>Tiêu chí xây dựng sưu tập hiện vật bảo tàng.</i>	9
1.1.3. <i>Nguyên tắc xây dựng sưu tập hiện vật bảo tàng.</i>	10
1.2. Vài nét giới thiệu về Bảo tàng Hồ Chí Minh.....	11
1.3. Kho cơ sở Bảo tàng Hồ Chí Minh với hoạt động xây dựng sưu tập hiện vật bảo tàng.....	17
1.3.1. <i>Kho cơ sở Bảo tàng Hồ Chí Minh.</i>	17
1.3.2. <i>Hoạt động xây dựng sưu tập hiện vật ở kho cơ sở Bảo tàng Hồ Chí Minh.</i>	19
CHƯƠNG 2. SƯU TẬP TÀI LIỆU HIỆN VẬT “CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VỚI ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU TOÀN QUỐC LẦN THỨ III CỦA ĐẢNG LAO ĐỘNG VIỆT NAM” (9/1960)	23
2.1. Lịch sử và nguồn gốc của sưu tập:	23
2.2. Tổng quan và phân loại sưu tập:	26
2.2.1. <i>Sưu tập tài liệu viết.</i>	28
2.2.2. <i>Sưu tập hiện vật thể khối:</i>	31

2.2.3. <i>Sưu tập ảnh “Chủ tịch Hồ Chí Minh với Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III của Đảng Lao động Việt Nam” (9/1960):</i>	32
2.3. Nội dung của sưu tập:	36
2.4. Giá trị của sưu tập:	48
2.4.1. <i>Giá trị lịch sử:</i>	48
2.4.2. <i>Giá trị văn hóa:</i>	52
2.4.3. <i>Giá trị giáo dục</i>	54
2.4.4. <i>Giá trị lưu niệm</i>	57
CHƯƠNG 3. MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM BẢO QUẢN VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ CỦA SƯU TẬP	60
3.1. Thực trạng của sưu tập.	60
3.2. Một số giải pháp.	64
3.2.1. <i>Tiếp tục công tác nghiên cứu sưu tập.</i>	64
3.2.2. <i>Đẩy mạnh công tác kiện toàn và quản lý sưu tập.</i>	66
3.2.3. <i>Tăng cường công tác bảo quản sưu tập</i>	68
3.2.4. <i>Không ngừng phát huy giá trị của sưu tập</i>	70
KẾT LUẬN	
TÀI LIỆU THAM KHẢO	

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài.

“*Đảng Cộng sản Việt Nam, đội tiên phong của giai cấp công nhân Việt Nam, đại biểu trung thành quyền lợi của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và của cả dân tộc, theo Chủ nghĩa Mác – Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, là lực lượng lãnh đạo Nhà nước và xã hội*”¹. Đảng ra đời là một bước ngoặt vô cùng quan trọng trong lịch sử cách mạng nước ta. Ngay từ khi ra đời, thấm nhuần Chủ nghĩa Mác – Lênin, phát huy truyền thống yêu nước của giai cấp công nhân và của cả dân tộc kết hợp với tinh thần quốc tế vô sản, Đảng đã đề ra được đường lối cách mạng đúng đắn và trực tiếp lãnh đạo cách mạng nước ta giành được nhiều thắng lợi có ý nghĩa chiến lược và mang tính thời đại sâu sắc, làm cho đất nước, xã hội và con người Việt Nam ngày càng đổi mới toàn diện.

Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III của Đảng diễn ra giữa lúc tình hình thế giới và cách mạng trong nước có những bước phát triển mới. Tình hình đó đặt ra cho Đảng ta những nhiệm vụ hết sức lớn lao là tiến hành sự nghiệp xã hội chủ nghĩa ở miền Bắc, ra sức hoàn thành cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân trong cả nước, giải phóng miền Nam, tiến tới hoà bình thống nhất Tổ quốc. Đại hội đã vạch ra cho toàn Đảng và toàn dân ta đường lối đấu tranh để thực hiện thắng lợi những nhiệm vụ đó.

Bảo tàng Hồ Chí Minh là một trong những bảo tàng đẹp, hiện đại bậc nhất trong cả nước. Đây là nơi lưu giữ, bảo quản, trưng bày những hiện vật, sưu tập hiện vật nhằm tuyên truyền, giới thiệu về cuộc đời, sự nghiệp cách mạng tư tưởng và đạo đức của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Kho cơ sở Bảo tàng Hồ Chí Minh hiện đang lưu giữ nhiều sưu tập độc đáo, quý hiếm, đa dạng về thể loại, phong phú về nội dung. Trong đó có sưu tập tài liệu, hiện vật “*Chủ tịch Hồ Chí Minh với Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III của Đảng Lao động Việt Nam*” (9/1960). Tuy chưa có điều kiện tập hợp đầy đủ các tài liệu, hiện vật nhưng mỗi tài liệu, hiện vật trong sưu tập đã

¹. Hiến pháp nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam (sửa đổi) năm 1992. Điều 4.

thể hiện sự quan tâm chỉ đạo của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với cách mạng Việt Nam đồng thời phản ánh một thời kỳ hào hùng, oanh liệt trong lịch sử Đảng và lịch sử dân tộc.

Hướng tới chào mừng Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI của Đảng Cộng sản Việt Nam sắp diễn ra vào năm 2011, với mong muốn tìm hiểu nội dung và giá trị của sưu tập, em quyết định chọn sưu tập tài liệu, hiện vật “*Chủ tịch Hồ Chí Minh với Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III của Đảng Lao động Việt Nam*” (9/1960) làm đề tài khoá luận tốt nghiệp của mình.

2. Mục đích nghiên cứu.

- Giới thiệu nội dung chủ yếu của sưu tập tài liệu, hiện vật “*Chủ tịch Hồ Chí Minh với Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III của Đảng Lao động Việt Nam*” (9/1960) hiện đang lưu giữ tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.
- Xác định những giá trị lịch sử, văn hoá, giáo dục, lưu niệm của sưu tập.
- Đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng công tác bảo quản, phát huy giá trị của sưu tập.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.

- Đối tượng của khoá luận là các tài liệu, hiện vật “*Chủ tịch Hồ Chí Minh với Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III của Đảng Lao động Việt Nam*” (9/1960).
- Phạm vi nghiên cứu:
 - + Về thời gian: Tháng 9/1960.
 - + Về không gian: Kho cơ sở Bảo tàng Hồ Chí Minh.

4. Tình hình nghiên cứu.

Trong quá trình viết khoá luận, tác giả có tham khảo một số tài liệu về sưu tập hiện vật bảo tàng như cuốn “*Sưu tập hiện vật bảo tàng*” - năm 1994. “*Sự nghiệp bảo tàng những vấn đề cấp thiết*” tập 1,2 – năm 1996, “*Cẩm nang bảo tàng*”- năm 2001, cuốn “*Nghiên cứu nguồn sử liệu hiện vật bảo tàng*” của PGS.TS Nguyễn Thị Huệ, “*Cơ sở bảo tàng học*” tập 1,2,3 của Trường Đại học Văn hóa Hà Nội.

Các tài liệu trên đã đưa ra khái niệm về hiện vật bảo tàng, sưu tập hiện vật bảo tàng, vị trí và tác dụng của hiện vật đối với các hoạt động của bảo tàng, tiêu chí, nguyên tắc xây dựng sưu tập hiện vật bảo tàng. Những tài liệu này có tính chất gợi mở, hướng dẫn phương pháp luận trong quá trình viết khoá luận.

Đồng thời số tài liệu không thể thiếu trong quá trình tham khảo là những tài liệu về tư tưởng Hồ Chí Minh, lịch sử Việt Nam, tài liệu về Đảng Cộng sản Việt Nam như: “*Hồ Chí Minh toàn tập*” - tập 10, 11; “*Văn kiện Đảng toàn tập*” - tập 21; “*Hồ Chí Minh biên niên tiểu sử*” - tập 7; “*Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam*” của Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia; “*Đại cương lịch sử Việt Nam*” - tập 3 của Đinh Xuân Lâm; “*Chủ tịch Hồ Chí Minh với Hội nghị thành lập Đảng và Đại hội II, III của Đảng*” của TS Lê Văn Yên; “*Đảng Cộng sản Việt Nam – Các Đại hội và Hội nghị Trung ương*” của Lê Mậu Hãn. Các tài liệu trên đã cung cấp những thông tin chính xác về thời gian, địa điểm liên quan đến nội dung và hoàn cảnh của Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III của Đảng Lao động Việt Nam cũng như sự quan tâm, chỉ đạo của Chủ tịch Hồ Chí Minh tới Đại hội.

Ngoài ra, nhóm hồ sơ về sưu tập tài liệu, hiện vật “*Chủ tịch Hồ Chí Minh với Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III của Đảng Lao động Việt Nam*” hiện đang lưu giữ tại Bảo tàng Hồ Chí Minh cũng là nguồn tài liệu quan trọng, là chỗ dựa vững chắc cho em khi thực hiện khoá luận.

5. Phương pháp nghiên cứu.

- Phương pháp luận khoa học của Chủ nghĩa Mác – Lênin: Duy vật biện chứng và Duy vật lịch sử.
- Phương pháp liên ngành: Sử dụng các phương pháp nghiên cứu Sử học, Văn hóa học, Bảo tàng học.
- Ngoài ra, khoá luận còn sử dụng các phương pháp như: Thống kê, phân tích, so sánh, tổng hợp...

6. Đóng góp của khóa luận.

- Giới thiệu nội dung của sưu tập tài liệu, hiện vật “*Chủ tịch Hồ Chí Minh với Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III của Đảng Lao động Việt Nam*” (9/1960) hiện đang lưu giữ tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

- Trên cơ sở kết quả nghiên cứu, khóa luận góp phần khẳng định giá trị lịch sử, giá trị văn hoá, giá trị giáo dục, giá trị lưu niệm của sưu tập, bổ sung nguồn tư liệu cho các nhà nghiên cứu lịch sử Đảng, nghiên cứu về Chủ tịch Hồ Chí Minh và những người quan tâm đến sưu tập tài liệu, hiện vật “*Chủ tịch Hồ Chí Minh với Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III của Đảng Lao động Việt Nam*” (9/1960).

7. Bố cục của khóa luận.

Ngoài phần mở đầu, phần kết luận, các tài liệu tham khảo và phần phụ lục; nội dung khoá luận tốt nghiệp được chia làm 3 chương:

Chương 1: Bảo tàng Hồ Chí Minh với hoạt động xây dựng sưu tập hiện vật bảo tàng.

Chương 2: Nội dung và giá trị của sưu tập tài liệu, hiện vật “*Chủ tịch Hồ Chí Minh với Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III của Đảng Lao động Việt Nam*” (9/1960).

Chương 3: Một số giải pháp nhằm bảo quản, phát huy giá trị của sưu tập.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. *Bảo tàng Hồ Chí Minh 30 năm một chặng đường* (2000), Hà Nội.
2. *Bảo tàng Hồ Chí Minh 35 năm một chặng đường* (2005), Hà Nội.
3. *Bảo tàng với sự nghiệp công nghiệp hoá - hiện đại hoá* (1998), Nxb Hà Nội.
4. *Bảo tàng Cách mạng Việt Nam* (1994), *Sưu tập hiện vật bảo tàng*, Nxb Văn hoá thông tin.
5. *Cơ sở bảo tàng học* (1990), tập 1,2,3. Trường Đại học Văn hoá Hà Nội.
6. *Cẩm nang bảo tàng* (2001), Nguyễn Thị Thuý Hoan (dịch), Bảo tàng Cách mạng Việt Nam.
7. Phạm Hồng Chương (1996), *Hồ Chí Minh biên niên tiểu sử*, tập 10, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
8. *Cơ sở bảo tàng học*, Matxcova 1970. Bản dịch năm 1990.
9. Trần Bá Đệ (2002), *Lịch sử Việt Nam từ 1858 đến nay*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội.
10. Gary Edson và David Dean (2001), *Cẩm nang bảo tàng học*, Bảo tàng Cách mạng Việt Nam, Hà Nội.
11. Lê Mậu Hãn (1998), *Đảng Cộng sản Việt Nam – Các Đại hội và Hội nghị Trung ương*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
12. Phạm Mai Hùng (1997), *Giữ gìn và phát huy di sản văn hoá dân tộc*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
13. *Hồ Chí Minh toàn tập* (1996), tập 10, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
14. *Hồ Chí Minh toàn tập* (1996), tập 11, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
15. *Hội nghị khoa học - hoạt động bảo tàng trong sự nghiệp đổi mới đất nước* (2004), Hà Nội.
16. Nguyễn Thị Huệ (2008), *Cơ sở bảo tàng học*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội.
17. Nguyễn Thị Huệ (2002), *Nghiên cứu nguồn sử liệu hiện vật bảo tàng*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
18. *Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam* (2004), Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.

19. *Luật Di sản văn hoá và văn bản hướng dẫn thi hành* (2007), Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
20. Hoàng Thị Nữ (2004), *Kho cơ sở Bảo tàng Hồ Chí Minh – 15 năm hoạt động đổi mới*, Hà Nội.
21. Hoàng Thị Nữ (2003), *Kho cơ sở Bảo tàng Hồ Chí Minh với việc xây dựng các sưu tập hiện vật bảo tàng*, Hà Nội.
22. Nhóm hồ sơ về tài liệu, hiện vật “*Chủ tịch Hồ Chí Minh với Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ III của Đảng Lao động Việt Nam*” (9/1960), tài liệu lưu giữ tại phòng Kiểm kê - Bảo quản, Bảo tàng Hồ Chí Minh.
23. Hoàng Phê (2005), *Từ điển tiếng Việt*, Nxb Đà Nẵng.
24. Phan Quốc Quân (2001), *Các bảo tàng quốc gia Việt Nam*, Nxb Hà Nội.
25. *Sự nghiệp bảo tàng - những vấn đề cấp thiết* (1993), Bảo tàng Cách mạng Việt Nam.
26. *Sổ tay công tác bảo tàng* (1980), Nxb Văn hóa.
27. *Sự nghiệp bảo tàng của nước Nga* (2006), Cục Di sản văn hoá xuất bản.
28. *Tập san thông tin tư liệu Bảo tàng Hồ Chí Minh* (2005), tập 5, Hà Nội.
29. *Văn kiện Đảng toàn tập* (2002), tập 21, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
30. T.S Lê Văn Yên (2006), *Chủ tịch Hồ Chí Minh với Hội nghị thành lập Đảng và Đại hội II, III của Đảng*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.